

Beslissing

Klachtnummer: KC23.020

Klachtdatum: 25 augustus 2023

Klager: klager

Onderwerp: 1. Klacht over insluiting in een separeerverblijf
2. Klacht over gebruik van communicatiemiddelen (inname telefoon)
3. klacht over beperking bezoek

Verweerders: klinisch psycholoog.

Verloop van de behandeling van de klacht

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klacht die klager op 25 augustus 2023 heeft ingediend. De klachtonderdelen gaan over:

- 1) insluiting in een separeerverblijf;
- 2) het gebruik van communicatiemiddelen (waaronder inname van zijn telefoon); en
- 3) verdere beperking van het recht op het ontvangen van bezoek.

Klager heeft gevraagd om schorsing van alle drie de vormen van verplichte zorg. De klachtencommissie heeft op 30 augustus 2023, na advies van de schorsingspsychiater besloten om klagers schorsingsverzoeken af te wijzen.

De patiëntenvertrouwenspersoon (pvp) van klager, heeft op 7 september 2023 aan de klachtencommissie een schriftelijke toelichting op de klacht gestuurd.

Op 7 september 2023 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden. Daarbij waren aanwezig:.

- klager en zijn pvp'er;
- verweerder.

Van de klachtencommissie waren aanwezig:

- de heer mr. H. Dontje, voorzitter;
- mevrouw L. van Iersel, psychiater;
- mevrouw R. Gros, klinisch psycholoog niet praktiserend/psychotherapeut;

Voor de verslaglegging was aanwezig mevrouw mr. C. Veen, waarnemend secretaris.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft voor de zitting met toestemming van klager het behandeldossier ingezien. Hij heeft zijn bevindingen met de andere leden gedeeld.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Klager is op het moment van de klachten bij de zorginstelling opgenomen op basis van artikel 37b Wetboek van Strafrecht (tbs met dwangverpleging). De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) is via artikel 9:1 lid 1 Wvggz van toepassing op klager. De klachten gaan over:

- beperking bewegingsvrijheid door insluiting in een separeerverblijf (artikel 9:6, lid 1 sub b Wvggz)
- beperkingen in het gebruik van communicatiemiddelen (artikel 9:6, lid 1 sub b Wvggz).
- beperking in het recht op het ontvangen van bezoek (artikel 9:9, lid 1 sub b Wvggz)

De klachtencommissie kan de klachten beoordelen op basis van artikel 10:3 van de Wvggz en het Klachtenreglement klachten Wvggz van de Regionale Klachtencommissie (het Klachtenreglement).

Toelichting van klager

Over de klachten hebben klager en zijn pvp'er op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Klachtonderdeel 1: insluiting in separeerverblijf

Klager vertelt hoe de dag van de separatie is verlopen. Op het moment dat hij zich realiseerde dat hij de telefoon niet meer zag liggen, is hij naar het kantoor gegaan om zelf de telefoon te pakken. Klager benadrukt dat de telefoon zijn laatste communicatiemiddel was en dat dit communicatiemiddel hem is ontnomen, terwijl de reden daarvoor hem onduidelijk was. Volgens hem zijn er toen meerdere mensen in zijn nek gesprongen. Klager geeft aan dat hij daar inderdaad niet had mogen zijn en geeft aan te begrijpen waarom op dat moment interventies zijn ingezet. Op de vraag van de voorzitter hoe het kan dat klagers verhaal niet overeenkomt met hetgeen in de rapportage en de aanzegbrief is opgenomen, antwoordt klager dat hij een uur tot anderhalf uur van zijn geheugen mist. Hij heeft inderdaad gehoord dat zijn vriendin heeft gebeld. Klager geeft aan zware slaapmedicatie te gebruiken en dat hij wel eens vaker braakt. Het plastic zakje met witte substantie betrof geen medicatie, maar MDMA en ketamine. Hij heeft geen medicatie opgespaard. Ook benadrukt klager dat hij zich nooit bezig heeft gehouden met drugshandel.

Klager merkt op dat hij niet klaagt over de separatie die op dat moment heeft plaatsgevonden. Zijn klacht heeft betrekking op de duur van de separatie en het ontbreken van een duidelijke onderbouwing voor (het voortduren van) de separatie. Hij vertelt dat er ten opzichte van het begin zaken zijn veranderd. Zo heeft hij nu een tweemansbenadering en staat de deur van zijn separeerverblijf open. Hierdoor kan hij in het voorportaal komen, waar de rest van de deuren gesloten zijn. Volgens klager is echter geen sprake van een open separatie.

Klager heeft de aanzegging van 18 augustus 2023 ontvangen. Dat is de enige aanzegging die hij heeft ontvangen. De aanzegging van 18 augustus 2023 is volgens klager ongeveer drie dagen later aan hem uitgereikt en dekt volgens hem niet de volledige lading. Klager benadrukt dat hij op papier een onderbouwing van de noodzaak van de beperking(en) wil zien. Hij benadrukt dat het op papier lijkt alsof hij allerlei beperkingen niet heeft. In de praktijk mag hij echter zich niet vrij door het gebouw bewegen, niet naar de winkel gaan e.d. Deze beperkingen zijn niet schriftelijk vastgelegd en onderbouwd. Klager geeft desgevraagd aan dat hem wel is verteld dat hij nog gesepareerd is, omdat hij niet naar een andere afdeling kan. Klager merkt op dat hij nooit een schriftelijke onderbouwing heeft gekregen. Volgens klager had per dag gekeken kunnen worden of separatie nog noodzakelijk was. Hij heeft zelf dagelijks om een arts gevraagd. Klager geeft aan dat hij de eerste zes dagen een arts heeft gezien, maar dat hij al dagen niet meer was geëvalueerd op het moment dat de 252 uur consultatie plaatsvond.

De pvp'er geeft aan dat voor klager duidelijk moet zijn wat er gebeurt, waarom dat gebeurt en hoe lang die situatie nog voortduurt. Die duidelijkheid ontbreekt op dit moment voor klager.

Klachtonderdeel 2: beperkingen communicatiemiddelen

Klager vertelt dat hij inmiddels zijn telefoon weer terug heeft. Hij heeft zijn telefoon ongeveer twee uur nadat het schorsingsverzoek was afgewezen teruggekregen. Hij benadrukt dat hij voor het innemen van de telefoon en het beperken van zijn communicatiemiddelen geen aanzegging uitgereikt heeft gekregen. Aan hem is vier keer de aanzegbrief van 18 augustus 2023 verstrekt, maar daarin staat niets over communicatiemiddelen. Klager benadrukt dat hij zijn telefoon vanaf het moment van de separatie kwijt was en dat de psychiater later in de aanzegging heeft aangegeven dat dit eerder had moeten gebeuren.

Op het moment dat klager zijn telefoon terug mocht is hem gezegd dat hij zijn telefoon helemaal terug kreeg. Later kreeg hij te horen dat hij slechts 5 nummers mocht bellen en dat hij wat betreft het gebruik van de telefoon wordt gecontroleerd. Deze beperking geldt nog steeds; klagers telefoon wordt dagelijks op afstand gecontroleerd. Klager heeft aangegeven dat hij zich aan de beperking zal houden, maar dat hij het er niet mee eens is. Hij wil voor deze beperking een schriftelijke onderbouwing zien. Hij vraagt zich af of de beperking wel proportioneel is, gelet op de omstandigheid dat zijn moeder in haar laatste levensfase zit.

De pvp'er merkt op dat het lastig was om contact met klager te krijgen vanwege de beperkingen. Klager mag alleen op bepaalde tijdstippen telefonisch contact hebben. Wanneer telefonisch contact niet uit kwam, moest er een terugbelverzoek aangemaakt worden. Die terugbelverzoeken werden echter niet altijd nagekomen. Verder wilde de pvp'er klager de schriftelijke toelichting laten lezen voordat deze naar de klachtencommissie werd gestuurd. Zij heeft die schriftelijke toelichting dan ook toegestuurd, maar vandaag bleek dat klager die niet had gekregen.

Klachtonderdeel 3: beperking van bezoek

Klager geeft aan dat aan hem is verteld dat hij alleen zijn vriendin (drie keer per week, 30 minuten) mag ontvangen. Deze beperking is hem alleen medegedeeld. Hij heeft hiervoor geen aanzegging ontvangen en er is ook niet aangegeven hoe lang deze beperking duurt. Op maandag 11 september 2023 staat een afspraak gepland om te bespreken hoe het laatste deel van zijn verblijf bij de zorginstelling eruit zal gaan zien. De pvp'er voegt daaraan toe dat een aanzegging uitgereikt had moeten worden en dat de beperking al zeven dagen van kracht was, voordat de beperking in het afsprakenoverzicht is opgenomen. Hierdoor is in strijd met de Wvggz gehandeld. Zij benadrukt dat het heel belangrijk is dat wanneer een beperking van kleur verandert, dat aan de patiënt wordt medegedeeld.

Toelichting van verweerder

Verweerder heeft tijdens de hoorzitting de volgende toelichting gegeven.

Verweerder geeft aan dat er voor de versoepeling (het gaan naar open separatie) geen aanzegging is uitgereikt. Zij geeft aan dat klager is gesepareerd en dat daarvoor de aanzegging van 18 augustus 2023 is genomen. De psychiater heeft op 31 augustus 2023 uitgebreid met klager gesproken over waarom aan hem beperkingen zijn opgelegd en waarom het belangrijk is dat die beperking(en) voortduren. Verweerder is van mening dat klager wel duidelijk is dan wel kon zijn waarom aan hem beperkingen zijn opgelegd. Zij legt uit dat op het moment dat er bij klager werd gekeken een telefoon en twee

simkaarten werden aangetroffen. Ook werd toen een duimtelefoon gevonden. Later bleek pas dat er ook drugs in de kamer aanwezig was.

Verweerder geeft aan dat de betrouwbaarheid van klager in het geheel de situatie ingewikkeld maakt. Zij vertelt dat de behandelaars niet goed wisten hoe klagers contact met de buitenwereld eruit zag. Medewerkers wisten niet met wie hij precies contact had. Omdat er vermoedens van drugshandel waren, wilde men meer toezicht houden en is teruggegaan naar een beperkt aantal telefoonnummers die klager mag bellen.

Verweerder geeft aan dat de aanzegbrieven naar klagers advocaat zijn gestuurd. Voor het beperken van klagers bezoekrecht is inderdaad geen aanzegbrief gemaakt en uitgereikt. Dat had wel moeten.

Beoordeling van de klacht

Op basis van het klachtdossier, de inzage in het behandeldossier en wat op de zitting is besproken, overweegt de klachtencommissie als volgt.

Klachtonderdeel 1: insluiting in separeerverblijf

De klachtencommissie stelt vast dat klager en verweerder het erover eens zijn dat er op 18 augustus 2023 noodzaak bestond om hem te separeren. Klager beklagt zich over de duur van de separatie en het ontbreken van een goede schriftelijke onderbouwing daarvoor.

Omdat de klachtencommissie tijdens de hoorzitting onvoldoende informatie heeft gekregen om een oordeel te kunnen geven, is op 7 september 2023 besloten om dit klachtonderdeel aan te houden. Diezelfde dag is aan verweerder en de psychiater gevraagd om door middel van een verweerschrift aan te geven waarom de separatie nog steeds voortduurt. De klachtencommissie heeft daarvoor een termijn gesteld tot en met woensdag 13 september (12.00 uur). In verband met de aanhouding zal klager later een aparte beslissing over dit klachtonderdeel ontvangen.

Klachtonderdeel 2: beperkingen communicatiemiddelen

Klager beklagt zich erover dat hij beperkt is in zijn communicatie; zijn telefoon is hem afgenomen en hij mocht per twee uur bellen of gebeld worden via de afdelingstelefoon. Het vrije gebruik van communicatiemiddelen, waaronder de telefoon valt, kan volgens artikel 9:9 lid 3 van de Wvvgz worden beperkt. Op het moment dat deze verplichte zorg wordt ingezet, moet een beslissing worden genomen die voldoet aan de vereisten zoals gesteld in artikel 8:9 van de Wvvgz. Dat houdt onder meer in dat betrokkene een schriftelijke motivering ontvangt van deze beperking.

Voorafgaand aan de separatie is op klagers kamer een telefoon met daarnaast twee simkaarten aangetroffen. Dit terwijl maar 1 simkaart is toegestaan. Ook is er op zijn kamer een duimtelefoon gevonden. Gelet op alle omstandigheden en klagers voorgeschiedenis begrijpt de klachtencommissie waarom klagers telefoon is ingenomen en waarom hij in zijn communicatiemiddelen is beperkt. Zij is van oordeel dat de klacht inhoudelijk ongegrond is. De klachtencommissie stelt echter vast dat de beperking waar klager zich over beklagt al op 18 augustus 2023 (vanaf het moment van de separatie) is ingegaan. Diezelfde dag is een schriftelijke aanzegbrief opgesteld, maar die brief is pas op 24 augustus 2023 en dus niet tijdig aan klager uitgereikt. De psychiater heeft dat zelf ook geconstateerd en in de aanzegbrief daarvoor zijn excuses aangeboden.

Omdat niet aan de vereisten van artikel 8:9 van de Wvvgz is voldaan, moet de klacht over de beperking van klagers communicatiemiddelen om een formele reden **gegrond** worden verklaard.

Tijdens de hoorzitting heeft klager mondeling aangegeven dat hij op een gegeven moment zijn telefoon weer heeft teruggekregen, maar dat hij opnieuw in zijn communicatiemiddelen is beperkt in die zin dat hij nog 5 telefoonnummers mag bellen en dagelijks wordt gecontroleerd. De klachtencommissie is echter alleen bevoegd om schriftelijk gemotiveerde klachten te behandelen. Toch wenst zij op te merken dat voor een dergelijke beperking in het vrije gebruik van communicatiemiddelen een schriftelijke aanzegging dient te worden genomen.

Klachtonderdeel 3: beperking van bezoek

Klager klaagt over de beperking in het bezoek; hij mag slechts drie keer per week (30 minuten) zijn vriendin ontvangen. Een beperking in het recht op het ontvangen van bezoek kan worden opgelegd volgens artikel 9:9, lid 1 onder b van de Wvvgz. Op het moment dat deze verplichte zorg wordt ingezet, moet een beslissing worden genomen die voldoet aan de vereisten zoals gesteld in artikel 8:9 van de Wvvgz. Dat houdt onder meer in dat betrokkene een schriftelijke motivering ontvangt van deze beperking. De klachtencommissie stelt vast dat voor het beperken van klagers bezoekrecht geen schriftelijke aanzegbrief is opgesteld en is uitgereikt. De beperking van klagers bezoekrecht is slechts op 25 augustus 2023 (zeven dagen nadat de beperking was ingegaan) in het afsprakenoverzicht vastgelegd. Ook ten aanzien van deze beperking geldt dan ook dat niet conform de vereisten van artikel 8:9 van de Wvvgz is gehandeld.

De klachtencommissie overweegt verder dat volgens artikel 9:9, lid 1 onder b van de Wvvgz behandeling, zoals beperking van het recht op het ontvangen van bezoek, ondanks het ontbreken van overeenstemming na overleg over het zorgplan en ondanks verzet, kan plaatsvinden *voor zover dit volstrekt noodzakelijk is om het ernstig nadeel af te wenden dat klagers psychische stoornis binnen de accommodatie veroorzaakt*.

In dat kader merkt de klachtencommissie op dat verweerder bij het opleggen van een dergelijke beperking dient te motiveren waarom deze beperking volstrekt noodzakelijk is om het ernstig nadeel af te wenden. In het geval van klager is zijn bezoekrecht zodanig beperkt, dat hij alleen zijn vriendin drie keer per week 30 minuten (onder begeleiding) mag zien. Verweerder heeft niet gemotiveerd waarom een dergelijke afspraak ten aanzien van ander bezoek dat klager wenst te ontvangen niet kan gelden en waarom het dus noodzakelijk is om klager zijn bezoekrecht dusdanig in te perken.

Ten overvloede

Wellicht ten overvloede merkt de klachtencommissie op dat de beperkingen die aan een patiënt worden opgelegd, er niet toe mogen leiden dat dat het contact van een patiënt met zijn advocaat of pvp'er daarvan nadelige gevolgen ondervindt. In het geval van klager heeft zijn pvp'er uiteindelijk een aantal keren contact met klager kunnen krijgen en hem voorafgaand aan de hoorzitting de schriftelijke toelichting kunnen overhandigen. Het toesturen van de schriftelijke toelichting van de pvp'er is echter door de beperkingen niet gelukt voor de klachtzitting. De klachtencommissie geeft verweerder daarom in overweging om hierop in de toekomst bij de uitvoering van opgelegde beperkingen rekening mee te houden, aangezien de patiënt recht heeft op een advocaat en op advies van de pvp.

Beslissing

De klachtencommissie:

- besluit om de klacht over beperking van klagers bewegingsvrijheid door insluiting in een separeerverblijf **aan te houden**;
- verklaart de Wvvgz-klacht met betrekking tot de beperkingen in het gebruik van communicatiemiddelen om een formele reden **gegrond**;
- verklaart de klacht over de beperking van klagers bezoekrecht om een formele en inhoudelijke reden **gegrond**.

De beslissing is genomen op 7 september 2023 door de heer mr. H. Dontje (voorzitter), mevrouw L. van Iersel en mevrouw R. Gros (leden), in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, mevrouw mr. C. Veen.

De beslissing is op 8 september 2023 telefonisch aan klager, zijn pvp'er en verweerder meegedeeld. Op 8 september 2023 is een verkorte beslissing verstuurd. Klager, zijn vertegenwoordiger en de zorgaanbieder kunnen een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank voor een beslissing over de klacht. Dit kan binnen zes weken na de dag waarop de verkorte beslissing is meegedeeld (artikel 10:7 Wvvgz).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 12 september 2023 verstuurd aan klager, pvp, verweerder(s), directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.